

La Dansa

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Plaça de Catalunya, núm. 1

Coordenades:

Latitud: 41.62743
Longitud: 2.68942
UTM Est (X): 474129
UTM Nord (Y): 4608458

Classificació

Número de fitxa: 08163 - 279
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVIII-XXI
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Ball d'Almorratxes](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dg., 04/08/2024 - 12:07

Descripció

La Dansa, és una evolució gradual del Ball d'Almorratxes. Transcrivim el ball segons va recollir la folklorista Sara Llorens, i recopilat posteriorment per Pompili Massa (1990):

PASSEIG:

Les balladores són tretes al ball pels macips, que les lliuren a llurs balladors. Mentre dura la treta de balladores pels macips, les parelles volten la plaça al so del motiu A. Aquest passeig dura segons el nombre de balladores que cal treure i les parelles que hi ha per a ballar. Com que el ball es presenta amb sis parelles, n'hi ha prou amb una sola vegada.

PRIMERA TIRADA:

1-4 Rí stol a la balladora amb salutació a la caiguda del compàs 4.

5-14 Punt pla de cara i d'esquena, avançant en sentit contra horari.

15-16 Rí stol i es deixen anar de les mans

SEGONA TIRADA:

1-12 Tothom vola cap a la seva esquena. Les dones avancen amb punt de perdiu i els homes amb punt pla una mica saltat.

13-16 En retrobar-se les parelles, s'agafen de la mà dreta i, girant sobre el seu eix, canvien de lloc voltant en sentit horari.

TERCERA TIRADA:

1-16 Es repeteix els compassos 1-16 de la segona tirada però amb els papers invertits; és a dir, els homes per la part de fora i les dones per la part de dins, de manera que al final recuperen la posició inicial.

QUARTA I CINQUENA TIRADA:

Dones

1-32 Amb les mans a les faldilles, volten sobre el propi eix amb punt pla de costat, girant mitja volta cada 4 compassos en sentit horari.

Homes

1-32 Inicien una cadena, que coincideix cada 4 compassos amb una balladora, la qual saluden. Avancen com indica el gràfic fent un punt pla una mica saltat.

SISENA TIRADA:

1-2 Rí stol a la balladora alhora que aquesta es desplaça al centre i es tanca una rotllana.

3-16 Tots els balladors puntegen amb una mica d'aire, avançant tota la rotllana en sentit contra horari. S'acaba amb peus junts.

PASSEIG:

En acabar el ball, se sol tornar una altra vegada al moriu A per fer un passeig de sortida”.

Història

Pineda de Mar ha pogut preservar les danses antigues gràcies al treball de la folklorista Sara Llorens (1888-1955), que recollí costums, llegendes i tradicions, cançons i balls del Maresme, i en concret de Pineda de Mar.

Pompili Massa (1990), materialitza el recull de totes elles. A partir d'aquest moment es comencen a recuperar, de manera que quan arriba l'estiu, cap al vespre amb la fresca, a la plaça de l'Ajuntament, s'ensenya a ballar a tothom qui ho vulgui aprendre i poder-les ballar el dia de la Festa Major. Durant aquest procés se n'han pogut recuperar fins a set de balls.

El Ball d'Almorratxes ha anat evolucionant amb els anys. El ball actual és l'anomenada Dansa. Es balla a partir de la passejada i sense el trencament de les almorratxes, ja que a més hi ha un cost molt elevat cada vegada que se n'havien de comprar. Així que actualment l'Ajuntament en preserva un joc especialment per al ball i un cop aquest acabat, es tornen a guardar per l'any següent.

A Pineda de Mar, s'introduí el costum de que fossin les dones les que triaven la parella amb qui volien ballar. Avui en dia, les parelles, ja establertes, s'afegeixen a la passejada i volten la plaça, després hi ha les sis tirades amb el cos principal del ball i un passeig final.

Les tirades de ball es dansen amb punt pla de cara i esquena i, de vegades, una mica saltat els homes, punt de perdiu les dones i un punteig amb una mica d'aire. Tots els balls de Pineda, inclòs el Contrapàs, eren ballats per parelles. I si bé antigament es ballava amb una cobla de tres quartans, coixinera, flabiol, tamborí i cornamusa, actualment es balla al so d'una cobla.

Bibliografia

MASSA i PUJOL, Pompili (1990). *Dansar a Pineda*. Ajuntament de Pineda de Mar.

RODIÉ ESPINET, Agnès (2015). "La Dansa de Pineda", dins *Balls i Danses del Maresme*, p.33. Biblioteques Municipals del Maresme.

